

Trenger vi fortsatt en felles nordisk sosialstatistikk?

Nordisk Socialstatistisk Komite (NOSOSKO) ble opprettet etter den 2. verdenskrig og rundet 60 år i 2006. Har komiteen overlevd seg selv? Bør arbeidet legges ned eller legges om?

I debatten om modernisering og effektivisering av det nordiske samarbeidet, reises nå spørsmålet om NOSOSKO er et samarbeid til særskilt nordisk nytte eller om EUROSTAT kan ivareta behovet for sammenlignbar sosialstatistikk?

NOSOSKO er en permanent komité under Nordisk Ministerråd og Nordisk Sosialpolitisk Komite som har til formål dels å koordinere de nordiske lands sosialstatistikk og dels foreta sammenliknende utredninger og beskrivelser av de sosiale sikringsordningenes innhold og omfang. Arbeidets mest synlige produkt er den årlige statistiske publikasjonen hvor det også gis en beskrivelse av den løpende utviklingen i sosiale forhold i de nordiske land. Normalt er det også et utvalgt tema som gis en dypere gjennomgang. Denne gangen var det aktiveringspolitikk i de nordiske land. På NOSOSKOs hjemmeside (www.nom-nos.dk) finnes supplerende tabellopplysninger til de respektive kapitlene.

Den årlige publikasjonen 'Social trygghed i de nordiske lande' gir en oversikt over omfang, utgifter og finansiering på viktige områder, som ytelse i forbindelse med arbeidsledighet, sykdom, familier og barn, befolkning og inntektsfordeling, og er mye brukt av forskere og andre til å gi en beskrivelse av utviklingen.

Samarbeidet mellom landene for å lage disse opplysningene gir også en anledning til å få kunnskap om andre lands systemer, politiske prioriteringer, trender og innsikt i hva som ligger bak tallene for de andre landene.

Det årlige møtet hvor en drøfter rapporten, velger tema, utveksler erfaringer og diskuterer det videre arbeidet, er en interessant arena for dialog og utveksling av synspunkter, og givende for deltakerne og deres institusjoner.

Men spørsmålet om form og innhold er nå satt på dagsorden på en helt annen måte enn før. Innrapportering til EUs statistiske kontor, EUROSTAT, gjør at mye av opplysningene vil kunne finnes andre steder, og sammenlikninger ikke bare mot andre nordiske land blir stadig mer aktuelt. Er det en fremtid for en slik nordisk publikasjon som 'Social trygghed i de nordiske lande'? Bør den få en annen utforming og annet innhold supplert med statistisk informasjon på Nordisk Ministerråds nettsider; www.norden.org?

NOSOSKOs arbeid har vært viktig for å forstå og utvikle den nordiske velferdsmodellen. Det har vært et fruktbart og stimulerende arbeid og samarbeid, som har gitt viktige innspill til beslutninger og forslag til endringer i ordningene i landene. Det har bidratt til den nordiske dimensjon og identitet til den nordiske velferdsmodellen. Bakgrunnen for NOSOSKO var politikernes ønske om kunnskap for å kunne utvikle gode velferdsordninger. Nå er dette behovet ikke lenger sentralt, og NOSOSKO er en kunnskapsformidler til et annet og bredere publikum. Men er dette nok i dag?

Jeg mener at det bør være interessant å vurdere dette i lys av at nettopp i tider da de nordiske landene fremstår som et eksempel

og en stimulans for andre land, er det viktig å styrke og underbygge den nordiske modellen i en globalisert verden. Hvis NOSOSKOs arbeid legges ned, mister man en fin mulighet til å gi et dypere innhold til de nordiske landenes sosialpolitiske systemer, og går glipp av en god anledning til å være en pådriver for utviklingen i resten av Europa.

Det kan være en spennende vinkling å se på om komiteen bør få et noe større ansvar for å utvikle samarbeidet til mer analyse og bedre formidling av kunnskapen om de nordiske landenes politikk og ordninger på området, med sikte på å gi innspill til utformingen av det europeiske fellesskapet.

Året 2007 blir et spennende år for NOSOSKO fordi endringer må til.

Av
avdelingsdirektør
Øystein Haram,
Arbeids- og
inkluderings-
departementet,
Norge, og leder
for NOSOSKO
2005 - 2007.